

Pont nou de Molnell (Monnell)

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al costat de les fonts de l'Adou PK.5. (Ajuntament de Gisclareny. Av. Roser S/N 08695)
Emplaçament	Damunt del riu Bastareny a la zona de la Font de l'Adou. Pista de Bagà a Molnell PK.5
Alçada:	942
Coordenades:	
Latitud:	42.26867
Longitud:	1.79984
UTM Est (X):	401024
UTM Nord (Y):	4680304

Classificació

Número de fitxa	08093 - 33
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Reformat per al pas del trànsit rodat
Protecció	Inexistent
Observacions protecció:	El camí que passa pel pont està protegit per la Llei estatal 3/1995 de 23 de març vies pecuàries (BOE ,71)
Accés	Fàcil
Ús actual:	Estructural
Titularitat	Pública
Titular:	08092A004000230000YY
Fitxes associades:	
Pont vell de Molnell (Monnell)	
Camí de Molnell a La Muga i Oreis	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Descripció

Pont d'un sol ull d'arc de mig punt que cobreix el riu Bastereny poc després de l'aigüabarraig del torrent de Mircarols i molt a prop del salt de Molnell. Actualment aquest pont sosté les pista que condueix a la casa de Molnell i també a la Muga i està completament revestit de ciment pòrtland. Amb tot encara guarda els dos estreps amb traces de la fàbrica originària de còdols de riu, units amb argamassa de calç i col·locats en filades més aviat regulars i horitzontals. L'estrep de la dreta mirant aigües amunt ha estat refet i desplaçat uns metres a sud ja que les traces del fonament original encara són visibles juntament amb part del seu enderroc.

Observacions:

Pensem que el pont "nou" correspon amb el pas originari del camí de Monnell (Monnell) ja que els murs que sostenen el camí de Molnell i la Muga (fitxa 32). Sembla que formin part d'aquest element donant a entendre que van ser modificats i reformats per al pas del trànsit rodat. Per tant si aquesta teoria és certa, el denominat "pont vell de Molnell" (fitxa 31) tindria una altra funcionalitat atès que els murs que sostenen el camí recolzen damunt del denominat "pont vell". Segurament va ser eixamplat per a poder explotar la fusta dels boscos de l'obaga de la Muga.

Història

La història d'aquest pont i també del camí aniria lligada amb els vilatges de la Muga, Molnell, Espunya i Querforadat. L'indret i alou de Molnell ja ens és esmentat en l'acta de consagració del monestir de Sant Llorenç prop Bagà en un document datat de l'any 1003 (doc. 50). ACA Monacals, Bagà. Perg.93 (Bolós-Pagès, 1986) en el qual ens esmenta la donació que es fa d'un alou al comtat de Cerdanya dins la vall de Brocà, a les rodalies de Bagà i al terme de la vil·la de Molnell "In apendico qui vocant Mulnelo. Id sunt: casas, casalibus, ortis, ortalibus, arboribus, torcularis, terras et vineas cum illorum arboribus, pratis, silvis, garricis, molindinaris, cum illorum capud aquis, vieuttibus, vel reductibus, cum exiis vel regressiis eorum" El document és molt extens però ja ens parla d'un lloc amb terres, cases, molins.i per tant malgrat no esmenti enlloc l'existència de camins, és lògic pensar que n'hi havia amb els corresponents passos per creuar els rius. Afrontava amb la Conca d'Oria, El Cadí, la Boixassa i el Querforadat. Bolós mal interpreta el Querforadat amb la població de l'alt Urgell, molt llunyana i poc relacionada amb l'entorn. El Querforadat podria ser "roca foradada" interpretada com una roca natural i de la que en tenim constància de la seva existència degut a l'orografia càrstica del lloc. Pensem que el Querforadat seia el castell "feber de Cal ros" proper al vilar d'Espunya i la conca d'Oria seria a l'oest de Monell al lloc ce Oreis. El lloc de Molnell que deriva de Molinell o petit Molí relacionant amb l'existència d'aquest element a la captació del Bastareny (Serra i Vilaró, 1989) serà esmentat continuament al llarg dels segles XIII i XIV. Com a notícia més rellevant i fent al·lusió al pont i als camins la trobem en un document citat per Serra i Vilaró en el qual ens parla dels batlles de la Muga i de Vila argumentant que ja havien arreglat els camins. " E après de continent lo dit dia mateix los dits cònsols requeriren los batlles que fessen adobar los dits camins e carrers...". Consta que al 1151 el monjo Guillem del monestir de Sant Llorenç prop Bagà Pere Anes i Guillem Bernardí van confessar davant l'abat i bisbe d'urgell que detenien els alous de Vilella i Molnell amb el vilar d'Espunya mesuar a la qual van ser retornats. De Monell s'esmenta que el 1292 Galceran de Pinós va imposar a Bernat d'Escariu i als seus fills una pena i confiscació de 55 veïns de la baronia situats a Monell, Faia i Greixa, mesura la qual va ser absoluta. De Molnell en procedia un capellà nomenat Berenguer que en motiu de les

bregues entre l'abat de Sant Llorenç i el baró de Pinós va ser excomunicat juntament amb molts altres cap el 1328 (Serra i Vilaró, 1989). També el lloc és esmentat quant el cavaller G. de Rocavert va reconèixer davant un tal Pasqual de Molnell les donacions que Berenguera de Gisclareny fa del "mas d'en Jover amb un molí i alguns tascals pertanyents al dit mas i algunes terres; la batllia de tots els Censos... i demès que rebia de la parròquia de Sant Iscles de Molnell", parròquia i església que s'esmenta a partir del segle XIII quant el 1255 Guillem de Murturols volen anar a l'exèrcit del Rei de la Corona Catalana va fer donacions als llegats de l'església Santa Maria de Murturols, l'obra de l'església de Molnell i Gresolet "et dimitio operi ecclesie de Muenell" (Serra i Vilaró, 1989). Aquest mas d'en jover podria correspondre amb un dels tres masos que es compta que hi hauria a la zona corresponent al mas de Molnell (Munell) propiament dit juntemnt amb altres dos a la Pelosa i Oreis (Conca d'Oria). Per tant ja veiem la importància del lloc per a l'aprofitament de l'aigua de la Dou i fer moure un molí que ha denominat el lloc. Per altra banda en els documents de la Baronia de Bagà, aquest indret és molt citat i esmentat al llarg dels segles XIII i XIV amb personatges de gran nom a la Baronia dels Pinós, entre ells els senyors de Murcarols que pagaren 200 sous per l'"obra faedora" de l'església de Molnell (Serra, ob cit, 1989). Interpretem com un lloc que estava densament poblat al llarg de l'església on hi havia masos, molins i fins hi tot una església. Al llarg de la fi de l'edat mitjana i principi de l'era de moderna, la masia de Monell va continuar tenint importància donant a entendre que va poder sobreviure la pesta. Tant és així que de 1789 es conserva un document a l'arxiu de Gisclareny on hi ha un inventari dels bens que posseïa. Martín, E, 2005.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS(1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p-71,200. CABALLÈ I CANTALAPIEDRA, F (1996). Les tres-centes cases de Gisclareny. Columna Albí. P.43. MARTIN E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny. P. 55. SERRA I VILARÓ, J (1989). Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investgació als seus arxius. Llibres I, II i III.

